

Universiteit
Leiden

The Netherlands

De woonplaats van de faam : grondslagen van de stadsbeschrijving in de zeventiende-eeuwse republiek

Verbaan, E.

Citation

Verbaan, E. (2011, December 15). *De woonplaats van de faam : grondslagen van de stadsbeschrijving in de zeventiende-eeuwse republiek*. Uitgeverij Verloren, Hilversum. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/18256>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/18256>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Lijst van afbeeldingen

Omslag

H. van der Burgh, *De Groenmarkt met gezicht op de Stille Rijn*, 1660, Leiden, Museum De Lakenhal, S 1057.

Inleiding

- 1 Orlers, *Beschrijvinge* (1614), titelpagina, Delft, Legermuseum, HB/P2148.
- 2 Pontanus, *Rerum et urbis* (1611), gegraveerde titelpagina, Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 392 A 6.
- 3 Van Domselaer (red.), *Beschryvinge* (1665), tussen p. 270-271, Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 496 D 8.
- 4 C.J. Visscher, *Daventria libera civitas Hansatica urbium prima emporium Transisalaniae nobile*, met G. Sylvanus, *Totten goetwilligen aenschouwer*, Deventer, J. Christianus, 1615-1616, Darmstadt, Universitäts- und Landesbibliothek, Ansicht 3952/100.
- 5 Ampzing, *Beschryvinge ende lof* (1628), gegraveerde titelpagina, Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 553 J 11.

1 Chorografie

- 6 J. Vermeer, *De geograaf*, 1669, Frankfurt am Main, Städel Museum, 1149.
- 7 Apianus, *Cosmographie* (1609), fol. 1v-2r, Amsterdam, Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam, O 60-577.
- 8 Guicciardini, *Description* (1609), gegraveerde titelpagina, Amsterdam, Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam, OM 63-1795.
- 9 Boxhorn, *Toneel* (1634), gegraveerde titelpagina, Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 357 F 2.
- 10 Anoniem, *Portret van Ubbo Emmius*, 1625, Groninger Museum, 0000.1054.

2 Stedenlof

- 11 Utrecht, Universiteitsbibliotheek, 1180, fol. 91r.
- 12 Van Wesbusch, *Haerlemsche duyn-vreught* (1636), titelpagina, Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 1 C 17.
- 13 R. de Hooghe, *De Waeghe en Kaes-Marckt van de stadt Alckmaer*, Alkmaar, A. Hasersouw, 1675, Dordrecht, Huis Van Gijn, VG7561.
- 14 *Warafftige affconterfeytinge der heerlicke Keyser vrie Anse Stadt Davontur*, ong. 1550, Deventer, Historisch Museum.
- 15 Orlers, *Beschrijvinge* (1614), p. 58, Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 552 J 11.
- 16 *Belegeringe der stadt Alckmaer. Onder 't beleyt van Don Frederico de Toledo, int jaer ons Heeren ende Salichmaeckers Jesu Christi*, 1573, Alkmaar, J.V. Hasersou, z.j., Rotterdam, Atlas Van Stolck, 14187.

3 Reismethode

- 17 V.L. van der Vinne, *Vanitasstillven met het portret van de schilder*, ong. 1660, Haarlem, Frans Hals Museum, OS I-342.
- 18 Zwinger, *Methodus apodemica* (1577), p. 72, Utrecht, Universiteitsbibliotheek, T qu 27.
- 19 *Wegh-wyser* (1647), fol. *5r-v, Amsterdam, Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam, K 61-8462.
- 20 Harderwijk, Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe, archief stadsbestuur Harderwijk 1231-1813, 2048, fol. 1v.
- 21 R. Nooms, *De Louvre te Parys*, 1656, Parijs, Bibliothèque nationale de France, Estampes et photographie, Réserve Ve-53 (G).
- 22 Brice, *A New Description* (1688), San Marino (Californië), The Huntington Library, 357098.

4 Onderzoek

- 23 Balen, *Beschryvinge* (1677), gegraveerde titelpagina, Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 892 B 77.
- 24 Brandt, *Historie* (1666), na p. 74, Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 490 H 16.
- 25 P. Dubordieu, *Portret van Jan Jansz Orlers*, 1640, Leiden, Museum De Lakenhal, S 87.
- 26 C. (II) Visscher en P.C. Soutman, *Portret van Petrus Scriverius*, 1649, Leiden, Regionaal Archief, PV 61061.
- 27 W. van Swanenburgh, *Portret van Jan van Hout*, 1608, Leiden, Regionaal Archief, PV 52345.
- 28 Leiden, Universiteitsbibliotheek, LTK 781, eerste foliëring, fol. 7a[=16]v.
- 29 Leiden, Universiteitsbibliotheek, LTK 781, tweede foliëring, fol. 18r [=p. 25].

5 Kruispunt van disciplines

- 30 J. (I) Verkolje, *Portret van Dirck Evertsz van Bleywijck*, 1671, Erfgoed Delft, Archief, Collectie Beeld en Geluid, 10829.
- 31 *Advertentie* ([1677 of 1678]), Erfgoed Delft, Archief, Collectie Beeld en Geluid, 1e afd. 902.
- 32 *Lijst voor de schepenenkamer om prenten van de plattegrond en het stadsprofiel van Delft*, 1678, Erfgoed Delft, Collectie Het Prinsenhof, D 162, foto A. Dingjan, Den Haag.
- 33 Van Bleywijck, *Generale tafel* (1668), Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 553 J 41.
- 34 Van Bleywijck, *Beschryvinge* (1667-1680), gegraveerde titelpagina, Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 2000 F 1.

6 Leiden in internationaal perspectief

- 35 Stow, *A Survey* (1599), titelpagina, Londen, Bishopsgate Institute, London Collection 1599 STO L16.
- 36 H. Dixon, *John Stow Monument*, 1880, Londen, British Library, Tab.700.b.3
- 37 Von Zesen, *Beschreibung* (1664), gegraveerde titelpagina, Den Haag, Koninklijke Bibliotheek, 552 J 15.
- 38 I.C. van Swanenburgh, *Schets voor de gebrandschilderde ramen voor de Lakenhal. De Leidse stedenmaagd tussen de oude en de nieuwe Nering*, 1602, Leiden, Regionaal Archief, PV 34700.1.
- 39 Orlers, *Beschrijvinge* (1614), bij p. 400 (a en b) en 382 (c en d), Leiden, Bibliotheek opleiding Kunstgeschiedenis, 12 F 8.
- 40 *Vlaerdings redenrijk-bergh* (1617), fol. N2v, Leiden, Universiteitsbibliotheek, 706 C 25.

Register van persoonsnamen en plaatsnamen

A

Aar, Anna van der 186
Adam 197
Aeneas 109
Aerssen, François van 96
Aken 62
Alberti, Leandro 61, 62
Albion 109
Alexandrië 46, 47
Alkmaar 19, 26, 37, 79, 86, 93, 96, 97, 101, 102, 103, 114, 115, 116, 117, 118, 120, 121, 125, 256, 282
Allertsz, Jan 197
Alphen aan den Rijn 67
Alsted, Johann Heinrich 234
Alting, Bernard 17, 20
Alva, Ferdinand Alvarez de Toledo, hertog van 125
Ambiorix 15
Ambrosius 114
Amersfoort 18, 257
Ampzing, Samuel 11, 17, 20, 33, 34, 37, 38, 39, 42, 85, 86, 91, 93, 94, 96, 97, 101, 102, 103, 106, 107, 108, 111, 114, 116, 117, 121, 122, 123, 125, 164, 166, 167, 176, 177, 178, 186, 256, 263, 265, 273, 274, 279
Amstel 260
Amstelland 13
Amsterdam 11, 13, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 37, 39, 41, 42, 48, 52, 57, 59, 60, 63, 68, 69, 76, 78, 79, 80, 88, 89, 90, 95, 102, 104, 107, 112, 118, 119, 120, 122, 123, 126, 141, 143, 156, 167, 171, 172, 173, 174, 180, 214, 220, 221, 223, 224, 225, 227, 240, 256, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 265, 271, 272, 280, 281, 283
Andriesz, Willem 35, 165
Angelus, Jacobus 47
Angers 158
Angillis, Jan 204
Antonides van der Goes, Johannes 89
Antoninus 67, 110, 250

Antwerpen 16, 48, 52, 59, 60, 61, 62, 63, 73, 74, 75, 77, 80, 81, 86, 114, 140, 144, 196, 218, 254, 255, 263
Aphthonius 92, 114
Apianus, Petrus 48, 49, 50, 53, 61, 216
Apollo 10, 115, 228
Aquino, Thomas van 114
Aristodemo, B. 63
Aristoteles 139
Arnemuiden 68
Artesië 62, 68
Asch, Pieter van 224
Athene 137
Atticus 165
Augustinus, Aurelius 112
Aurelius, Cornelius 63, 64, 88, 90, 106, 109, 183
Ausonius 67
Avocaat, Hendrick Pietersz 19, 274
Azië 136

B

Bacon, Francis 217
Baerdeloos, Geeraerd 70
Baerle, Susanna van 152
Baersdorp, Simon van 202, 203
Bailly, Pieter 279
Bake, Laurens 257
Balen, Matthijs 22, 31, 168, 169, 175, 221
Barlaeus, Caspar 90, 104
Barlandus, Adrianus 60
Barthoutsz, Wouter 65
Basson, Thomas 111
Batavia 137, 256
Batavië 18, 44, 60, 64, 65, 66, 69, 75, 183
Bazel 50, 51, 127, 132, 133, 137
Becanus, Johannes Goropius 67, 77
Beck, David 236
Becket, Thomas 251
Beeck, Isaac Willemsz van der 31, 178

- Beieren 127
 Beieren, Albrecht van (graaf) 89, 228
 Belleforest, François de 51
 Bellus, Julius 139, 140, 142
 Berchtold, Leopold graaf 136
 Bergh, Herman van den 130
 Berkel 224
 Béthune 68
 Beukelsz, Jan 183
 Beveren, Cornelis van 153
 Beverwijck, Johan van 20, 37, 42, 104, 105, 106, 107, 108, 176, 186
 bewoonde wereld (oecumene) 46, 54
 Beza, Theodorus 198
 Biondo, Flavio 50, 55, 56, 60, 61, 62, 63, 65, 73, 74, 244, 248, 249, 250
 Blaeu (uitgeversdynastie) A. van der 76
 Blaeu, Joan 17, 51, 76, 78, 79, 81, 137, 214
 Blaeu, Willem Jansz 60, 218
 Blauhulck (familie) 19
 Bleyswijck, Dirck Evertsz van 22, 23, 29, 31, 32, 33, 34, 41, 80, 167, 169, 172, 173, 208, 209, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 262, 266, 274, 276, 277, 278, 283, 286, 287, 288
 Blotius, Hugo 132, 136
 Blundeville, Thomas 165, 235
 Bodel Nijenhuis, J.T. 35, 36, 37, 38, 40
 Bodin, Jean 57, 217, 235
 Boeckaert, Jan 89
 Boendale, Jan van 196
 Boisot, Louis de 187
 Bol, Ferdinand 122
 Bon, Arnold 31, 32, 208, 221, 222, 243
 Bonte, Gregorius de 48, 216
 Boot, Gerard 59
 Boot, Godfried 59, 178
 Boot, Martina 59
 Booth, Cornelis 24
 Bor, Pieter 18, 59, 68, 70, 108, 125, 170, 171, 200
 Bordeaux 247
 Bouchorst, Ijsbrandt Jacobsz van der 204
 Boxhorn, Marcus Zuerius 19, 44, 63, 70, 71, 78, 120, 200
 Boyle, Robert 214
 Brabant 15, 45, 59, 62, 75, 77, 93, 114, 197, 241, 273
 Brandt sr., Gerard 19, 33, 95, 167, 174, 175
 Brandt, Cornielie 86, 93, 96, 100, 101, 102, 109, 110, 111, 122, 124, 255
 Braun, Georg 78, 214
 Bray, Salomon de 18
 Bredero, Gerbrand Adriaensz 118, 275
 Bremen 140
 Brès, Guy de 183
 Brice, Germain 262
 Briels, J.G.C.A. 124
 Brinck, Ernst 79, 149, 214, 236
 Brittenburg 64, 67, 68, 110
 Broc, N. 44, 50, 64
 Broecke, M. van den 75
 Brugge 86, 96, 97, 144
 Bruni, Leonardo 107, 108, 126, 138
 Bruno, Henrick 216
 Brussel 62, 65, 144, 197
 Brutus 109
 Buchanan, George 198
 Buchelius, Arnoldus 17, 20, 42, 70, 106, 108, 163, 176
 Bullinger, Johann Heinrich 183
 Burger, C.P. 43
 Burgh, Abraham van den 90
 Butcher, Richard 247, 248
 Buytenvest, Matthijs Matthijsz van 204
- C
- Caen 247
 Caesar 250
 Calais 144
 Calvijn, Johannes 212, 213, 271
 Calvino, I. 280
 Camden, William 63, 74, 218, 249, 250
 Campen, Jacob van 21
 Canterbury 247
 Castiglione, Baldassare 131
 Cats, Jacob 131, 141, 148
 Celtis, Conradus 56, 63, 138, 248
 Champier, Symphorien 246
 Charenton 160
 Chastillon, Claude de 153
 Châtel, Jean 157
 Christianus, Jan 23
 Chytraeus, Nathan 140, 141, 145
 Cicero 35, 106, 114, 164, 165, 210, 230, 237, 238, 239, 277, 278
 Claesz, Cornelis 48, 57, 76, 81, 180, 188
 Cloeting (familie) 180
 Cloeting, Geertruit Andriesdr 180
 Cloeting, Jan Andriesz 57, 183
 Clouck, Andries 181
 Cluverius, Philippus 110
 Coenders van Helpen, Frederik 132
 Coevorden 20, 30
 Colijns, Jacob 174
 Colom, Jacob Aertsz 223
 Colonna, Crisistoma 66
 Columbus, Christoffel 45, 213, 217
 Commelin, Casparus 21, 25, 141, 172, 215, 220, 258
 Commelin, Isaac 21, 141, 220, 258
 Commelinus, Hieronymus 186

- Coornhert, Dirck Volckertsz 66, 114, 116, 119, 270
 Corbulo, Gnaeus Domitius 228, 243
 Corrozet, Gilles 155, 246
 Coster, Henrick de 114
 Coster, Laurens Jansz 66, 117
 Costerus, Franciscus 112
 Coulon, Louis 157
 Court, Pieter de la 152, 187, 240
 Craen, Ewout Hendricxz 170
 Cruysse, D. van der 156
 Cupido 96
- D
- Dallington, Robert 140, 143, 144, 146, 217
 Dam, Hendrick Imansz van 19
 Damiate 38, 87, 117
 Dapper, Olfert 21, 37, 80, 172, 173, 221, 240
 Davison, William 140
 De Lier 132
 Dechuyes, Georges 262
 Decker, Coenraet 224
 Delfland 223, 224
 Delfshaven 223, 224, 225, 227, 228, 241
 Delft 19, 22, 23, 26, 29, 31, 32, 33, 34, 37, 41, 57, 80, 88, 90, 109, 112, 118, 141, 167, 172, 180, 206, 208, 209, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 231, 232, 233, 235, 239, 240, 241, 242, 243, 261, 262, 277, 281, 283, 286
 Delphi 228
 Den Bosch 18, 20, 172, 197, 198, 281
 Den Briel 223
 Den Haag 16, 20, 22, 26, 79, 88, 90, 94, 126, 172, 220, 223, 227, 256, 257, 258, 261, 262, 281
 Dender 75
 Dendermonde 25, 221
 Denemarken 64, 136
 Deventer 20, 23, 24, 30, 32, 60, 88, 90, 104, 105
 Divacus, Petrus 26
 Does, Jacob van der 94, 126, 220, 257, 258
 Does, Jan van der 65, 94, 187, 203, 258
 Doesburg 18
 Domselaer, Tobias van 21, 25, 172, 221, 258
 Don Frederik 39, 115, 117, 121
 Doornick, Marcus Willemsz 258, 262
 Dordrecht 18, 19, 20, 22, 26, 27, 31, 37, 42, 72, 79, 105, 106, 112, 118, 153, 168, 169, 170, 172, 175, 176, 200, 221, 264, 280
 Dorpius, Martinus 60, 66
 Dou, Jan Pietersz, 200
 Drake, William 236
 Drebbel, Cornelis 115
 Drenthe 20, 30
 Dubordieu, Pieter 179
 Dudley, Robert, graaf van Leicester 125
- Duisburg 73
 Duitsland 44, 50, 51, 52, 56, 63, 64, 65, 107, 124, 127, 130, 133, 138, 149, 151, 156, 196, 197, 218, 234, 237, 244, 249, 258
 Duretus 106
- E
- Eems 29
 Egypte 38, 87, 117
 Eikelenberg, Simon 120
 Elandts, Cornelis 94
 Elisabeth I (koningin van Engeland enz.) 140
 Elstland, Lourens van 256
 Elzevier, Daniel 161
 Elzevier, Lowijs 83
 Emden 83
 Emmeloord 172
 Emmius, Ubbo 20, 29, 30, 32, 81, 82, 83, 84, 171, 210, 218, 219, 255
 Engeland 27, 41, 44, 63, 64, 65, 68, 74, 90, 131, 132, 137, 141, 143, 146, 149, 150, 151, 158, 165, 210, 211, 218, 235, 236, 240, 244, 246, 247, 248, 249, 250, 254, 278
 Engistus 109, 110
 Enkhuizen 17, 19, 21, 26, 33, 68, 101, 111, 112, 113, 120, 174, 175, 274
 Enkhuizer Zand 101
 Ens, Caspar 141
 Erasmus, Desiderius 63, 65, 66, 75
 Erpenius, Thomas 135, 142, 146, 147, 217, 234
 Esser, R. 26, 39, 80
 Europa 26, 43, 52, 56, 63, 74, 107, 132, 133, 136, 144, 211, 213, 259, 281
 Eyck, Jacob van der 72, 90, 167
 Eyck, Jan van der 80
- F
- Faye, Jean de la 261
 Filips II (koning van Spanje enz.) 13, 26, 60, 69, 137, 241
 Fitzstephen, William 251, 252
 Florence 61, 107, 138, 156
 Floris V (graaf) 13, 183, 188, 195
 Fockema Andreae, S.J. 223
 Focquenbroch, Willem Godschalk van 118
 Fokkens, Melchior 21, 221, 258, 259, 261
 Forest, Pierre 152
 Fossa Corbulonis 228
 Franeker 17, 79, 135
 Frankfurt am Main 32, 144, 181, 244
 Frankrijk 41, 44, 51, 52, 57, 64, 96, 107, 127, 130, 132, 135, 140, 141, 143, 147, 149, 150, 151, 152, 155, 156, 157, 158, 161, 188, 216, 217, 222, 235, 244, 246, 247, 258, 263
 Frank-van Westrienen, A. 150

- Frans I (koning van Frankrijk enz.) 246
 Frans van Micris 173, 187
 Frederik Hendrik van Oranje 18, 228
 Frederik II (keizer) 87
 Frederiks, Willem 60
 Friesland 20, 30, 60, 62, 79, 81, 109, 136, 171, 219
 Frijhoff, W. 124
 Frisius, Gemma 48, 82
 Fruytiers, Jan 99, 100, 187, 267
- G
- Gallië 66
 Gangolf (heilige) 177
 Geldenhouwer, Gerard 60, 64, 67, 110
 Gelderblom, A.-J. 86, 116, 118, 124
 Gelderland 16, 19, 44, 56, 60, 62, 72, 77, 101, 130, 173, 210
 Generaliteitslanden 20, 281
 Genève 152
 Gent 69, 86, 89, 144
 Germanië 66
 Godfried III van Lotharingen (Govert met de Bult) 228, 243
 Goedereede 16, 19, 20
 Goedesberg, Gerrit van 30
 Goeree (voorheen Westvoorn) 19
 Gölnitz, Abraham 217
 Gossaert, Jan 129
 Gouda 26, 184
 Gramaye, Jean-Baptiste 25, 172
 's-Gravenzande 90
 Gray, William 247, 248
 Griekenland 54
 Grimeston, Edward 68
 Groenendijck, Jan Ripperts van 203, 204
 Groningen (provincie) 22, 29, 30, 32, 81, 83, 111, 210, 219
 Groningen (stad) 17, 20, 22, 29, 32, 68, 81, 83, 111, 132, 142, 150, 171
 Groot, Hugo de 38, 66, 164, 181, 213
 Groot-Brittannië 74, 150, 249, 250
 Grootes, E.K. 97
 Groot-Friesland 29, 81, 83
 Gruber, Daniel 140, 142, 144, 145
 Gruterus, Janus 73
 Guicciardini, Francesco 61
 Guicciardini, Lodovico 16, 26, 36, 37, 45, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 70, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 84, 110, 144, 178, 183, 210, 211, 212, 217, 218, 254, 255, 282, 283
- H
- Haagse Bos 97
 Haarlem 11, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 33, 34, 37, 38, 39, 42, 64, 66, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 93, 95, 97, 98, 99, 102, 103, 107, 108, 111, 112, 114, 116, 117, 123, 125, 126, 127, 152, 166, 171, 173, 176, 177, 197, 221, 224, 241, 256, 257, 264, 265, 271, 279, 280, 282
 Haarlemmerhout 87, 95, 97
 Haarlemmermeer 101
 Hacqueville, Nicolaas 235
 Haen, Willem de 267, 268, 269
 Haerlem (familie) 106
 Haestens, Hendrick Lodewijksz van 23, 181
 Hagen, Christiaan 22, 23, 223
 Haitsma Mulier, E.O.G. 37, 38, 40
 Hals, Frans 127
 Harderwijk 11, 70, 79, 107, 149, 236
 Hattum, F.W.D.C.A. van 36
 Heemskerk, Jacob van, 99 256, 259
 Heemskerk, Johan van, 99 255, 256
 Heidelberg 186
 Heinsius, Daniël 10, 70, 181, 184, 226, 263
 Heinsius, Nicolaus 224, 227, 228
 Hellemans Hoofd, Arnout 148
 Hellemans, Leonora 148
 Hendrik II (koning van Frankrijk enz.) 159, 160
 Hendrik III (koning van Frankrijk enz.) 154
 Hendrik IV (koning van Frankrijk enz.) 35, 154, 157, 159, 160, 164
 Hendrik VIII (koning van Engeland enz.) 249
 Henegouwen 62
 Henner, Johann 140
 Hennin, Jacob de 256
 Herbenus, Matthaëus 60
 Herodotus 210
 Heusden 19, 172, 281
 Heylyn, Peter 211, 212
 Heymerick, Arnold 60
 Heyns, Peter 214
 Hildegarsberch, Willem van 88, 89
 Hippocrates 139
 Hofman, Johan 176
 Hogenberg, Frans 78
 Hogeveen, Aelbrecht van 203
 Holland 13, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27, 29, 30, 36, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 45, 56, 57, 59, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 77, 80, 81, 86, 87, 88, 89, 90, 93, 94, 100, 101, 106, 109, 111, 112, 124, 150, 173, 178, 179, 183, 186, 187, 193, 198, 203, 218, 221, 222, 223, 229, 240, 241, 255, 258, 263, 264, 265, 278, 280, 281
 Holland (Noorderkwartier) 19, 26, 114
 Holland (Zuiderkwartier) 19
 Holland, Philemon 250
 Hondius, Henricus 78
 Hondius, Jodocus 22, 76, 78
 Hondius-Janssonius (uitgeversdynastie) 76
 Honthorst, Willem Gerritsz van 181

- Hoof, Egbert van den 174
 Hoof, Arnout Hellemans 152
 Hoof, Pieter Cornelisz 35, 38, 89, 105, 108, 148, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 164, 165, 171
 Hooghe, Romein de 224
 Hoogmade, Gerrit Franckensz van 206
 Hoogstraten, David van 90
 Hoorn 11, 19, 26, 31, 35, 43, 64, 68, 76, 89, 151, 174, 176, 178, 254
 Horatius 256
 Hortensius, Lambertus 183
 Hospinianus, Rodolphus 183
 Hout, Barbara van 180
 Hout, Cornelis Meesz van 180, 271
 Hout, Jan van 41, 42, 163, 164, 170, 179, 180, 182, 183, 184, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 267, 271, 278, 279, 284
 Hout, Maria van 184
 Houthaeck, Tymon 30
 Houtman, Cornelis de 15
 Howell, James 230
 Hugo de Groot 105
 Huigen, S. 150, 214
 Hulst 20, 25, 176, 281
 Huygen, Adam 18
 Huygens jr., Constantijn 152
 Huygens, Constantijn 85, 86, 90, 91, 94, 96, 104, 131, 148, 152, 224, 226, 227, 230
 Huygens, Lodewijck 131, 148
- I
- Ibarra, Don Diego de 130
 Ierland 249, 250
 IJ 19, 89, 97, 101, 259
 IJsbrentsz, Wouter 206
 IJssel 66
 Indië 15
 Indische Oceaan 43
 Ingolstadt 48
 Innsbruck 48
 Ismael, Abilfada 137
 Italië 16, 45, 52, 55, 56, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 77, 91, 96, 129, 130, 140, 148, 151, 156, 197, 217, 218, 222, 244, 254
- J
- Jan Beukelsz 276
 Jansz, Cornelis 197
 Jardin des Plantes 200
 Joosten, Lucas 200
 Julianus de Afvallige 161
 Junius, Hadrianus 36, 37, 45, 57, 59, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 73, 77, 84, 106, 108, 110, 120, 169, 173, 178, 183, 210, 218, 254, 255, 278, 282, 283
 Justinianus 157
- K
- Kamerijk 211
 Kampen 17, 230
 Karel II (koning van Engeland enz.) 240
 Katwijk 64, 104, 110
 Kayser, Nanning 178
 Keere, Pieter van den 76
 Kent 248, 249, 254
 Ketel, Gerard 29
 Keulen 141, 144, 152
 Kiliaen, Cornelis 60, 81
 Kock, Pieter Pietersz 17, 101, 111, 112, 113, 120
 Krogt, P. van der 76, 77
 Kruyter, C.W. de 86
- L
- Lacan, J. 86
 Laet, Johannes de 72, 213
 Lambarde, William 248, 249, 250, 251, 254, 278
 Lammenschans 203
 Langendijk, Pieter 173
 Langenes, Barent 76
 Langereis, S. 106, 186
 Lansberghe, Jacob van 20, 176
 Laune, Thomas de 261
 Laurensz, Jacob 90, 119, 122, 126, 275
 Lauwers 29
 Leeftang, H. 97
 Leerintveld, A. 90
 Leeuwarden 256
 Leeuwen, Simon van 22, 23, 110, 190, 221, 228
 Leffen, Pieter 30
 Leiden 9, 10, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 28, 30, 32, 33, 34, 36, 37, 41, 42, 51, 52, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 79, 83, 86, 88, 89, 90, 92, 93, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 106, 107, 109, 110, 111, 122, 125, 130, 135, 144, 148, 158, 163, 164, 170, 171, 172, 173, 176, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 186, 187, 188, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 198, 200, 201, 202, 204, 205, 206, 207, 214, 217, 221, 223, 227, 229, 235, 236, 241, 244, 254, 255, 258, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 287, 288
 Leidschendam 224
 Leland, John 249, 250, 251, 278
 Lem, Heer 85, 106, 111
 Lemnius, Levinus 75
 Lescaille, Jacob 79
 Leuven 15, 26, 48, 60, 62, 69, 144, 257
 Leyden, Jan Gerbrandsz van 88, 90, 109
 Ligne, de (familie) 191

- Lindanus, David 25, 221
 Lipsius, Justus 15, 26, 74, 129, 141, 235, 237, 257, 271
 Lodewijk XIII (koning van Frankrijk enz.) 160
 Lodewijk XIV (koning van Frankrijk enz.) 153, 157
 Loffrys, Dirck Dirksz 200, 201
 Lois, Jacob 174
 Londen 26, 74, 144, 150, 214, 244, 245, 246, 247, 248, 251, 254, 255, 261, 262, 278, 287
 Loosduinen 90
 Lore, Boudewijn van der 86, 89
 Lorich, Reinhard 92, 114
 Lotharingen 69
 Louvre 151, 159
 Loysius, Georgius 130, 140, 141, 142, 144, 145
 Lübeck 152
 Luik (prinsbisdom) 62, 180, 273
 Luik (stad) 93
 Lutetia 246
 Luther, Maarten 183
 Luxemburg 62
 Lyon 244, 246, 247
- M
- Maas 34, 66, 75, 223, 227, 228, 241
 Maassluis 223
 Maastricht, 60, 89
 Macropedius, Georgius 93
 Maestertius, Jacobus 25, 221
 Maire, Jan le 181
 Mander, Karel van 23, 86, 93, 106, 108, 181, 183, 188
 Manningham, John 252
 Manuel, Hans Rudolf 104
 Manutius, Aldus 92
 Marburg 114
 Marnix, Philips van 181
 Mars 10, 115
 Martialis 63
 Martinius, Franciscus 17, 230
 Mathijszoon, Dirc 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 95, 126
 Matthaëus, Antonius 18
 Maurits van Oranje 57, 93, 107, 111, 176, 178, 181, 182, 201
 Mazarin, Jules 161
 McLean, M. 55
 Mechelen 25, 144
 Medici, Catharina de' 159
 Medici, Maria de' 154, 160
 Meer, Claesz Dirksz van der 204
 Meier, Albrecht 136, 140, 144, 145, 147
 Mela, Pomponius 46, 50, 54, 55, 61, 215
 Menander van Laodicea 92, 93, 95, 104, 113, 114, 116, 265, 270, 271, 272
 Mercator, Gerard 47, 51, 53, 73, 74, 75, 78, 210, 213
 Mercurius 71, 103
- Merens, Jan Martensz 151, 153, 156, 157, 158, 159, 161, 162
 Merula, Paulus 51, 52, 53, 144, 155, 173, 210, 217, 222
 Meteren, Emanuel van 68, 70, 183
 Meurs, Jacob van 80
 Middelburg 23, 68, 76
 Mijje, Simon Jansz van der 200
 Milaan 107, 138
 Minerva 68
 Molanus, Johannes 26
 Molius, Willem 197, 198
 Momigliano, A. 165
 Montaigne, Michel de 130, 214, 217
 Montanus, Petrus 57, 59, 81, 107, 178
 Montgomery, Gabriel 160
 Moonen, Arnold 20
 Moretus, Balthasar 15
 Mortier, Pieter 225
 Munster 276
 Münster, Sebastian 50, 51, 53, 61, 62, 210, 213, 215, 217, 218
- N
- Naaldwijk 60
 Namen 25
 Napoleon 157
 Nassau (graven van) 181, 182
 Nederland 9, 23, 36, 44, 128, 129, 227
 Nederlanden 10, 16, 17, 36, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 73, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 86, 90, 129, 130, 135, 137, 139, 144, 149, 156, 164, 178, 183, 196, 198, 211, 218, 229, 254, 273
 Neptunus 71
 Neugebauer, Salomon 139, 140
 Neurenberg 138
 Newcastle upon Tyne 247, 248
 Newton, Isaac 52
 Nierop, H. van 38, 40, 125
 nieuwe wereld 45
 Nijhoff, W. 36, 78
 Nijmegen 16, 18, 19
 Nîmes 247
 Nooms, Reinier 158
 Noordelijke Nederlanden 25, 36, 40, 44, 56, 57, 59, 76, 78, 81, 89, 104, 132, 133, 147, 162, 196, 218, 220, 229, 255, 284, 287
 Noordwijk 64, 104, 187
 Noot, Jan van der 93, 95, 114
 Nosche, Joachim 259
 Nova Zembla 15
- O
- Oldenbarnevelt, Johan van 96
 Oost-Friesland 81, 82, 83, 219, 255

- Oost-Romeinse Rijk 92
Orlers, Cornelis Jansz 180
Orlers, Jan Jansz 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 20, 25, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 76, 121, 163, 164, 166, 170, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 186, 187, 188, 190, 193, 194, 195, 196, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 221, 243, 244, 246, 254, 255, 258, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 283, 284, 285, 286, 287, 288
Orlers, Jan Willemsz 180
Orosius, Paulus 210
Ortelius, Abraham 45, 52, 67, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 81, 84, 210, 212, 214, 215, 249, 250, 282
Os, Peter van 197, 198
Oudaen, Joachim 34, 221, 223
Oude Rijn 228, 246
Oudenhoven, Jacob van 18, 20, 22, 71, 72, 80, 169, 170, 172, 221
Overijssel 20, 30, 62
Overschie 223, 224, 228
Ovidius 29, 161, 243
Oxford 131, 139, 211
- P
Paddenpoel, Adrican Quirijnsz van 205, 206
Padua 96, 137
Paedts, Willem 203, 204
Palladio, Andrea 244
Pallas Athene 85, 111, 115
Palmer, Thomas 146
Parijs 26, 41, 127, 132, 137, 144, 150, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 159, 161, 162, 244, 246, 247, 255, 259, 261, 262, 287
Parival, Jean Nicolas de 69, 80, 110, 255, 258
Paulus (apostel) 271
Pauw, Pieter 184
Pers, Dirck Pietersz 141, 143
Petit, Jean François le 68, 83, 110
Petrarca, Francesco 198, 271
Peutinger, Konrad 110
Philemon 132
Picardt, Johan 18, 20, 30
Piccolomini, Enea Silvio (Pius II) 60
Plantijn, Christoffel 60, 64, 67, 73, 78, 80, 81
Plato 114
Plemp, Cornelis 111
Poll, Joan van de 171
Polo, Marco 280
Polybius 46, 54, 211
Pontanus, Johannes Isacius 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 25, 28, 32, 36, 37, 40, 41, 60, 70, 90, 107, 121, 167, 174, 177, 181, 186, 210, 221, 240, 263, 265, 273, 274, 280, 283, 284, 286
Portugal 45
Pott, Wicher 150
Ptolemaeus, Claudius 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 54, 60, 61, 67, 73, 74, 110, 213, 214, 250
Pudens 132
Pyrckmair, Hilarius 127, 133, 139, 140, 141, 142, 143, 145
- Q
Quack, Jacob 34, 223, 227
Quintilianus, Marcus Fabius 91, 92, 126, 238, 265
- R
Rademacher de Oude, Johan 73
Ram, Johannes de 224
Ramus, Petrus 127, 132, 133, 135, 234, 238, 239, 282
Ramusio, Giovanni Battista 137
Rantzau, Heinrich 136
Ravesteyn, Nicolaes van 141, 216
Republiek 9, 10, 11, 15, 18, 20, 23, 25, 26, 27, 30, 37, 41, 45, 57, 59, 62, 68, 69, 84, 105, 124, 130, 150, 163, 165, 167, 216, 220, 236, 244, 246, 247, 254, 255, 258, 262, 266, 278, 280, 281, 287, 288
Revius, Jacobus 20, 30, 32
Reygersbergh, Jan van 36
Richelieu, Armand Duplessis, hertog van 154, 160
Ridderkerk 107
Rijnland 13, 184, 187
Rijnsburg 200
Rijsoord 107
Rijswijk 90
Ripa, Cesare 43, 53
Riva, Bonvesin da la 138
Rombout (heilige) 25
Rome 60, 87, 104, 129, 150, 244, 258, 259, 263
Romeinse Rijk 55
Roovere, Anthonis de 86
Rotterdam 19, 22, 23, 25, 26, 29, 68, 73, 173, 174, 197, 221, 223, 224, 227, 241, 262, 265, 281
Rouen 247
Rubens, Peter Paul 154
- S
Saftleven, Herman 24
Saint-Cloud 159
Saint-Denis 151, 152
Saksen 130
Sallustius Crispus 17
Samber 75
Sande, Frederik van de 72
Sanderus, Antonius 78
Santen, Dirck Dircksz van 206
Scaliger, Julius Caesar 90, 91, 92, 93, 94, 95, 104, 114, 145, 265

- Scandinavië 63, 124
 Schaeck, Dirck Gijsbertsz 203, 204
 Schaepe Pietersz, Gerard 104, 167, 171, 216
 Schaghen, Cornelis 86, 94, 96, 97, 100, 101, 102, 103, 111, 114, 115, 116, 117, 118, 120, 121, 122, 125, 256
 Schaghen, Gerrit Jansz 115
 Schaghen, Pieter Jansz 96, 115
 Schama, S. 118
 Schelde 62, 75, 144
 Schermer 97, 101
 Scheveningen 90
 Schiedam 223
 Schoonhoven 17, 79
 Schotanus, Christianus 79
 Schotland 249, 250
 Schottus, Franciscus 140, 141, 145, 148, 149
 Schrevelius, Theodorus 20, 25, 37, 176
 Scopas 237
 Scorel, Jan van 66, 129
 Scriverius, Petrus 56, 63, 70, 83, 107, 108, 114, 163, 172, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 199, 200, 202, 207, 263, 274, 284
 Secundus, Janus 66
 Seine 154, 155, 156, 157, 159, 160
 Semeys, Simon Dircksz 174
 Seneca 114
 Seyst, Nicolaes van 203
 Siersma, Sierick 79
 Silvestre, Israël 153
 Silvius, Willem 78, 80
 Simonides van Ceos 237, 238
 Sint Pancras 120
 Sint-Truiden 180
 Slavenburg 109
 Sleeswijk-Holstein 136
 Sleidanus, Johannes 183
 Slits, F.P.T. 86, 90, 104, 114
 Smetius jr., Johannes 20
 Smetius jr., Johannes 18
 Smetius sr., Johannes 18, 20
 Smit, Franciscus 187
 Smit, Pieter Maasz 53
 Smith, Pieter 32, 223, 224, 225, 227
 Soeteboom, Hendrik Jacobsz 15, 120, 256
 Somner, William 247
 Soutman, Pieter 185
 Spaan, Gerrit van 28, 29
 Spaans, J. 38
 Spaarndam 101
 Spaarndammerdijk 100
 Spaarne 101, 257
 Spanje 45, 52, 90, 180, 191, 203, 267
 Spiegel, Hendrik Laurensz 119, 120, 256
 Spies, M. 124
 Spinola, Ambroglio 57
 Spoors, Jacob 224
 Staets, Henrick Jacobsz 90
 Stagl, J. 128, 132, 137
 Stam, J.P. 36
 Stamford 247, 248
 Stavoren 17, 20, 274
 Stow, John 244, 245, 246, 247, 248, 249, 251, 252, 253, 254, 258, 261, 262, 270, 275, 276, 277, 278, 279, 287
 Straatsburg 140, 141, 258
 Strabo van Amaseia 45, 46, 50, 52, 53, 54, 55, 60, 61, 62, 67, 73, 74, 211, 212
 Stralen, D.V. 17, 79
 Stralen, Frederick van 90
 Strengholt, L. 90
 Strien, C.D. van 150, 151
 Strijpen van Duiveland, Joost Hendricksz van der 205
 Swanenburg, Baertgen van 206
 Swanenburg, Claes Isaacsz van 188
 Swanenburg, Isaac Claesz van 188, 264, 279
 Swanenburg, Jacob Isaacsz van 188
 Swanenburg, Joost Isaacsz van 193, 201, 202, 206
 Swanenburg, van (familie) 206
 Swanenburg, Willem Isaacsz van 188, 189
 Sylvanus, Gualtherus 23
- T
- Tacitus 29, 60, 69, 75
 Taemsz, Cornelis 43, 76
 Teding van Berkhout, Paulus 148
 Teding van Berkhout, Pieter 148, 235, 236
 Temple, William 27
 Tessin jr., Nicodemus 145
 Teylingen, Johan van 176
 Theems 115, 246
 Theophrastus 181
 Thevet, André 51
 Thijs, B. 89
 Thysius, Johannes 148, 158, 159, 160, 161, 217, 218
 Tiel 79
 Tiele, P.A. 36
 Toledo, Johannes van 90
 Tongeren 89
 Torenvliet, Abraham 23
 Toscane 140, 143
 Tournay, Jaspar 111
 Troje 109, 113
 Tulp, Nicolaas 171
 Turler, Hieronymus 130, 131, 133, 140, 141
- U
- Udemans, Godefridus 271, 275
 Urk 172

- Utrecht (provincie) 56, 171
 Utrecht (stad) 23, 24, 93, 109, 229, 259
- V
- Vaernewijck, Marcus van 53, 200
 Valkenburg 90
 Varenius, Benrhardus 52, 53, 144
 Varro, Marcus Terentius 55
 Vecht 89
 Vecht, Jan Jansz van der 206
 Veldeke, Heinric van 89
 Velius, Theodorus 11, 17, 19, 31, 33, 35, 176, 178
 Venetië 90, 92, 127, 138, 139, 140, 146, 263
 Venus 96, 97
 Verdun 69
 Vergilius 256
 Verhoeven, Theodorus 18
 Verkolje, Jan 209, 224
 Vermeer, Johannes 43, 44, 45, 72, 82, 84
 Versyden, Dirck Davidsz 23
 Vespucci, Amerigo 45, 217
 Vinne, Vincent Laurensz van der 127, 128, 129, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 162
 Visscher, Claes Jansz 23
 Vlaanderen 62, 241, 249, 273
 Vlaardingen 109, 223
 Vlissingen 23, 68
 Vomelius, Sibrandus Gerritsz 17
 Vondel, Joost van den 89, 90, 257
 Voorburg 224
 Vos, Pieter de 123
 Vossius, Gerardus Johannes 92, 93
 Vronen 120, 121
 Vulcanius, Bonaventura 52, 53
- W
- Waal 66
 Wagenaar, Jan 173
 Wales 249, 250
 Warendorp, Gerrit Harmens 111
 Wassenaar, Lucas Jansz van 204
 Wassenaar, van (familie) 191
 Welsesens, Emanuel van 174
 Wenen 48
 Werff, Pieter Adriaensz van der 267
 Wernaertsdr, Anna 180
- Westerman, Adam 17, 274, 275
 West-Friesland 70, 198
 Westminster 248
 Westphalen, Adriaan 174
 Wevelickhoven, Jan van 223, 262
 Whitney, Geoffrey 236
 Wieringen, Jan van 223, 262
 Willem Frederik van Nassau-Dietz 111
 Willem I van Oranje 99, 112, 187, 267
 Willem II (graaf, rooms-koning) 183, 188
 Willem III van Oranje 196, 240
 Willem Lodewijk van Nassau-Dillenburg 29
 Wiltenburg 109
 Witsen, Cornelis 172
 Witsen, Nicolaas 172
 Witt, Johan de 240
 Witte Blink 99
 Woud zonder Genade 102, 109, 112
 Woude, Cornelis van der 19, 120
- Z
- Zaan 15
 Zaanstreek 15, 256
 Zaira 280
 Zalandus 106
 Zaltbommel 79
 Zamehl, Gottfried 142, 145
 Zandvliet, K. 181
 Zandvoort 97
 Zas, Egbertus 174
 Zas, Nicolaas 174
 Zeeland 19, 20, 36, 44, 56, 60, 62, 63, 68, 75, 76, 101, 106, 222, 265
 Zeiller, Martin 212, 215, 216
 Zesen, Philipp von 21, 221, 258, 259, 260, 261
 Zinzerling, Justus 155, 217
 Zuid-Afrika 150
 Zuidelijke Nederlanden 25, 26, 36, 78, 87, 89, 124, 210, 218, 229, 263, 287
 Zuiderzee 101
 Zuid-Holland (baljuwschap) 72, 80
 Zuidwijk 104
 Zutphen 170
 Zwinger, Theodor 132, 133, 134, 135, 137, 139, 140, 141
 Zwitserland 68, 107, 127, 130, 132, 150, 152, 197